

Изх. № 3303-06/15.11.2019

До

Министерство на земеделието, храните и
горите

СТАНОВИЩЕ

От

Сдружение за изследователски практики, Инициатива „Зелени закони“

Подкрепено от: Национално сдружение на малките семейни ферми и преработватели

**Относно: Наредба за изменение и допълнение на наредба № 44 от 2006 г. за
ветеринарномедицинските изисквания към животновъдните обекти**

Наредба № 44 от 2006 г. за ветеринарномедицинските изисквания към животновъдните обекти отново се оказва във фокуса на властта. От приемането ѝ през месец април 2006 година до настоящия момент Наредбата е претърпяла 13 поправки (осреднено поне веднъж на година), всяка от които насочена към подобряване на управлението на животновъдните обекти.

Настоящите, тринадесет поредни подобрения, се налагат във връзка с „усложнената епизоотична обстановка в страната от заболяването „Африканска чума по свинете“ (АЧС) и бързо нарастващия брой

Проектът "Граждани и експерти за прилагане на зелените закони," се изпълнява с финансовата подкрепа на Исландия, Лихтенщайн и Норвегия по линия на Финансовия механизъм на ЕИП. Основната цел на проекта е чрез повишаване на ангажираността на гражданите с околната среда и участието им при формулирането на политики да постигнем балансирано развитие и устойчиво използване на природните ресурси.

Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Фонд Активни граждани България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Сдружение за изследователски практики и при никакви обстоятелства не може да се приема, че той отразява официалното становище на Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство и Оператора на Фонд Активни граждани България.

<https://www.activecitizensfund.bg>

огнища при домашните свине и установени случаи при дивите свине“. Това научаваме от доклада, приложен към проекта за ИД. Инициативата за измененията е на МЗХГ, които считат, че „е наложително да бъдат разработени допълнителни изисквания при отглеждане на свинете в личните стопанства, фамилните и индустриалните ферми, с които да се минимизират рисковете от проникване и разпространение на заразни заболявания“.

Намеренията изглеждат оправдани, целта целесъобразна. **От „Зелени закони“ изразяваме следните възражения към предлагания проект:**

Правило при планиране на промени в нормативната база и/или създаване на нова регулация е въвежданите мерки да бъдат съразмерни на поставената цел. Да не са прекалени или с недостатъчно въздействие така, че да компрометират волята на управляващия орган. В настоящия случай изглежда, че МЗХГ ще постигне именно последното.

Предлаганите мерки са несъразмерни на поставената цел и при интегриран прочит на наредбата впечатлението е, че състоянието на карантина след усложнената епизоотична обстановка в страната от заболяването „Африканска чума по свинете“ (АЧС) ще продължи неограничено време, да не кажем от сега и завинаги. Не става видно предлаганите мерки да са насочени за преодоляване на негативните икономически последици и създаване на условия за възстановяване на сектора след преживяната криза. Напротив, новите изисквания към животновъдните обекти ще създават ново **икономическо натоварване за собствениците** и като че ли няма да подобрят икономическото им благосъстояние.

Същото се отнася и за стопаните, отглеждащи домашни свине за лично ползване. Те едва ли ще имат възможност да възстановят традиционния си поминък, изграждайки по-добре своите лични стопанства, ако трябва да изпълнят в срок от 4 месеца новите изискванията в Наредбата.

Например, по отношение на личните стопанства се въвеждат следните изисквания:

Проектът “Граждани и експерти за прилагане на зелените закони„ се изпълнява с финансовата подкрепа на Исландия, Лихтенщайн и Норвегия по линия на Финансовия механизъм на ЕИП. Основната цел на проекта е чрез повишаване на ангажираността на гражданите с околната среда и участието им при формулирането на политики да постигнем балансирано развитие и устойчиво използване на природните ресурси.

Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Фонд Активни граждани България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Сдружение за изследователски практики и при никакви обстоятелства не може да се приема, че той отразява официалното становище на Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство и Оператора на Фонд Активни граждани България.

1. Намалява се броят на отглежданите животни, като:

- за едри преживни животни (ЕПЖ) бройката е 2 с приплодите им до 12 месечна възраст, но какво правим, ако искаме да отгледаме тези два приплода за угодяване до 18 месечна възраст, и означава ли това, че се лишават стопаните от възможността да отглеждат животни за угодяване? Отговор може би ще получим от Министерството;
- свине от 5 на три, като изрично е упоменато, че животните трябва да бъдат предназначени само за угодяване. Това означава, че в личните стопанства няма да бъде допустимо отглеждането на свине майки за разплод и стопаните ще трябва да се снабдяват ежегодно с животни от фамилни или индустриални ферми. На пръв прочит това не прави впечатление като драстично ограничение, но Всеизвестно е, че предпочитаните породи в индустриалните ферми са различни от тези, предпочитани от личните стопанства, по ред оправдани (може би) икономически показатели. Освен това, в личните стопанства нерядко се пазят по-стари породи с по-ниска икономическа ефективност. Ограничаването на отглеждането на свине-майки за разплод на практика може да доведе до намаляване на специфичния генофонд и загуба на икономически по-неизгодните породи. Не е взето под внимание, че традиционният поминък в личните стопанства предполага отглеждане на животни и за следващия годишен период. Инициаторът на промените като че ли е възприел административно по-лесен подход, за сметка на собствениците на лични стопанства.
- десет броя дребни преживни животни (ДПЖ) с приплодите им до 9-месечна възраст.

2. Личните стопанства трябва да отговарят на следните условия:

„нов Чл. 11. Животновъдните обекти за отглеждане на свине за лични нужди отговарят на следните изисквания:

1. имат обособено място за отглеждане на животните, което е оградено по начин, позволяващ достъп на други животни и е предпазено от достъп на гризачи;

Проектът “Граждани и експерти за прилагане на зелените закони,” се изпълнява с финансовата подкрепа на Исландия, Лихтенщайн и Норвегия по линия на Финансовия механизъм на ЕИП. Основната цел на проекта е чрез повишаване на ангажираността на гражданите с околната среда и участието им при формулирането на политики да постигнем балансирано развитие и устойчиво използване на природните ресурси.

Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Фонд Активни граждани България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Сдружение за изследователски практики и при никакви обстоятелства не може да се приема, че той отразява официалното становище на Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство и Оператора на Фонд Активни граждани България.

2. площта за отглеждане на едно животно е не по-малко от 1 кв.м.;
3. обособеното място за отглеждане, използваните съоръжения и инвентар са изградени от материали и по начин позволяващи цялостно и ефективно почистване, дезинфекция, дезинсекция и дератизация;
4. разполагат с хранителни корита с размери от 30 см до 35 см дължина, от 30 см до 35 см широчина и с височина на предния ръб 20 см и поилки;
5. влизането на лицата до мястото за отглеждане на прасета за угояване и излизането се осъществява с работно облекло и обувки, след преминаване през място за дезинфекция;
6. имат обособено място за предварително съхранение и обеззаразяване на тор, съобразено с броя на отглежданите животни, за не по-малко от 40 дни, а в нитратно уязвимите зони за не по-малко от 6 месеца."

Въведени са поне **4 нови изисквания към стопаните: осигуряване на определена площ, използване на определени съоръжения, интернат и материали, позволяващи почистване и дезинфекция, режим на влизане на лица с дезинфекция, обеззаразяване на тор.** Всичко те са адресирани към личните стопанства.

Ставаме свидетели на пореден акт, за който не е извършено предварително проучване изпълними и доколко изпълними са предлаганите мерки. Стопанствата трябва да се приведат в изрядност по новите правила в 4-месечен срок от влизане в сила на Наредбата. Веднага можем да предположим какъв ще е резултатът от това разпореждане в личните стопанства: или няма да има такива, или дейността им ще се развива постарому с използване на малки корупционни практики по места. В резултат нито Наредбата ще постигне своите цели, нито ще бъде подоброено благосъстоянието на личните стопанства.

Проектът "Граждани и експерти за прилагане на зелените закони," се изпълнява с финансовата подкрепа на Исландия, Лихтенщайн и Норвегия по линия на Финансовия механизъм на ЕИП. Основната цел на проекта е чрез повишаване на ангажираността на гражданите с околната среда и участието им при формулирането на политики да постигнем балансирано развитие и устойчиво използване на природните ресурси.

Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Фонд Активни граждани България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Сдружение за изследователски практики и при никакви обстоятелства не може да се приема, че той отразява официалното становище на Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство и Оператора на Фонд Активни граждани България.

Подобно грубо ограничаване на конституционното право на личен избор напомня на най-мракобесните години в българската история. Ако за свинете имаме ясно изразена епизоотична обстановка, то при останалите видове животни няма такава. Не става ясно и как с намаляването на бройките или въвеждането на непостижими стандарти, гарантиращи биосигурността, ще намалим опасността от зараза. Предлага се прилагане на сталинския подход „Има човек — има проблем, няма човек — няма проблем“. За пореден път българското село и живеещите в него ще страдат заради ниския капацитет на администрацията, която заради неспособността да използва инструментариума си прехвърля на тях цялата тежест.

По отношение на фамилните ферми

Предвидено е определение, според което "Фамилна ферма за свине" е животновъден обект с въведени мерки за биосигурност за отглеждане до 10 броя свине майки и приплодите им, но не повече от 200 броя свине общо.

Фамилните ферми трябва да отговарят на следните изисквания:

„нов Чл. 11а. Животновъдните обекти за отглеждане на свине тип фамилни ферми отговарят на следните изисквания:

1. сградите и помещенията за отглеждане на животните са изградени съгласно приложение № 4;
2. сградите, помещенията, съоръженията и инвентара са изградени от материали, устойчиви на тежестта и движението на животните, и с повърхности, подходящи за почистване, измиване, дезинфекция, дезинсекция и дератизация и са с обезопасени отвори, гарантиращи защита от птици, гризачи и насекоми;

Проектът "Граждани и експерти за прилагане на зелените закони," се изпълнява с финансовата подкрепа на Исландия, Лихтенщайн и Норвегия по линия на Финансовия механизъм на ЕИП. Основната цел на проекта е чрез повишаване на ангажираността на гражданите с околната среда и участието им при формулирането на политики да постигнем балансирано развитие и устойчиво използване на природните ресурси.

Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Фонд Активни граждани България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Сдружение за изследователски практики и при никакви обстоятелства не може да се приема, че той отразява официалното становище на Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство и Оператора на Фонд Активни граждани България.

3. на входа/изхода на всяка сграда за отглеждане на животните има филтър за смяна на работното облекло, оборудван с вана за измиване и дезинфекция на обувките и съоръжение за дезинфекция на ръцете;
4. имат помещение или място на изхода, различно от чл. 4, ал. 1, т. 4, за почистване, измиване и дезинфекция на транспортни средства, с необходимото оборудване.
5. имат място/съоръжения за предварително съхранение и обеззаразяване на тор, торови течности и технологични води, за не по-малко от 40 дни; животновъдни обекти, разположени в нитратно уязвимите зони, спазват изискванията на Наредба № 2 от 2007 г. за опазване на водите от замърсяване с нитрати от земеделски източници.

За сравнение веднага поставяме изискванията за индустриалните ферми:

Чл. 116. (1) Животновъдните обекти тип индустриални ферми за отглеждане на свине отговарят на следните изисквания:

1. сградите и помещенията за отглеждане на животните са изградени съгласно приложение № 4;
2. обектите за угодяване с повече от 700 места и развъдните стопанства с над 100 места организират дейността си при спазване на принципа за профилактика "всичко пълно – всичко празно" при отглеждане на подрастващи прасета и свине за угодяване;
3. имат съоръжения за съхранение на тор и обеззаразяване, съобразено с капацитета и технологията на отглеждане, с изключение на случаите при сключен договор за ежедневно/директно извозване за преработка или оползотворяване; животновъдните обекти, разположени в нитратно уязвимите зони, следва да отговарят на изискванията на Наредба № 2 от 2007 г. за опазване на водите от замърсяване с нитрати от земеделски източници.

Проектът "Граждани и експерти за прилагане на зелените закони," се изпълнява с финансовата подкрепа на Исландия, Лихтенщайн и Норвегия по линия на Финансовия механизъм на ЕИП. Основната цел на проекта е чрез повишаване на ангажираността на гражданите с околната среда и участието им при формулирането на политики да постигнем балансирано развитие и устойчиво използване на природните ресурси.

Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Фонд Активни граждани България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Сдружение за изследователски практики и при никакви обстоятелства не може да се приема, че той отразява официалното становище на Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство и Оператора на Фонд Активни граждани България.

При фамилни и индустриални ферми за свине се въвеждат на обособени места и/или съоръжения за съхранение на фуража, които трябва да са покрити и заградени, изграждане на филтър на всяка сграда за отглеждане на животните, изграждане на помещение или място на изхода, за почистване, измиване и дезинфекция на транспортни средства, с необходимото оборудване. Въвеждат се отстояния за новоизграждащите се обекти, филтри на входа на всяка сграда за смяна на работно облекло, вани за измиване и дезинфекция, както и помещение или място на изхода, за почистване, измиване и дезинфекция на транспортни средства, начините за съхранение на фуража и др. Въвежда се поставянето на мрежа за обезопасяване на всички отвори (прозорци, клапи и др.), гарантираща защита от птици, гризачи и насекоми.

Бихме казали, че изискванията за фамилни и индустриални ферми застрашително се доближават, неясно и неаргументирано защо. Допускаме, че практиката напълно ще заличи тези разлики, като остави различията да се определят само от обема продукция и броя животни. Поставяме въпроса дали това е целесъобразно ли е това. Според нас не е допустимо диференциацията на пазара да бъде заличена заради теоретично постигане на максимална биосигурност.

В заключение, изводът от анализа на предлаганите мерки и промени в Наредба 44 е, че:

1. Мерките не съответстват на целта.
2. Мерките могат да се окажат неприложими.
3. Мерките могат да заличат личните стопанства.
4. Мерките могат да заличат разликите между фамилните и индустриалните ферми.
5. Мерките са административно удобни и лесни за проследяване, но не са ефективни по отношение на стопаните и производителите.

С уважение:

Проектът "Граждани и експерти за прилагане на зелените закони," се изпълнява с финансовата подкрепа на Исландия, Лихтенщайн и Норвегия по линия на Финансовия механизъм на ЕИП. Основната цел на проекта е чрез повишаване на ангажираността на гражданите с околната среда и участието им при формулирането на политики да постигнем балансирано развитие и устойчиво използване на природните ресурси.

Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Фонд Активни граждани България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Сдружение за изследователски практики и при никакви обстоятелства не може да се приема, че той отразява официалното становище на Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство и Оператора на Фонд Активни граждани България.

Iceland
Liechtenstein
Norway

**Active
citizens fund**

СДРУЖЕНИЕ ЗА ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИ ПРАКТИКИ
проект "Граждани и експерти за прилагане на
зелените закони"
+359 885989593, sip.bulgaria@gmail.com,
www.zelenizakoni.com

15.11.2019г

Вера Стаевска

Гр. София

Председател на УС на Сдружение за изследователски практики

Инициатива „Зелени закони“

<https://www.zelenizakoni.com/>

Проектът "Граждани и експерти за прилагане на зелените закони," се изпълнява с финансовата подкрепа на Исландия, Лихтенщайн и Норвегия по линия на Финансовия механизъм на ЕИП. Основната цел на проекта е чрез повишаване на ангажираността на гражданите с околната среда и участието им при формулирането на политики да постигнем балансирано развитие и устойчиво използване на природните ресурси.

Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Фонд Активни граждани България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Сдружение за изследователски практики и при никакви обстоятелства не може да се приема, че той отразява официалното становище на Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство и Оператора на Фонд Активни граждани България.

<https://www.activecitizensfund.bg>